

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobkyně: **N. V.**, zastoupena Mgr. Milanem Šikolou, advokátem se sídlem Jaselská 940/23, Brno, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 30. 3. 2016, č. j. X, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 5. 11. 2018, č. j. 29 Ad 8/2016 – 111,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se nepřiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaná přiznala žalobkyni, příslušnici Ruské federace, rozhodnutím ze dne 3. 9. 2015 starobní důchod ve výši 1.345 Kč, který náleží podle vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí č. 208/2014 Sb., od lednové splátky v roce 2015 ve výši 1.370 Kč. Následně v záhlaví uvedeným rozhodnutím zamítla námitky žalobkyně proti tomuto rozhodnutí. Mezi účastníky je sporný režim doby pojištění od 1. 1. 1996 do 31. 12. 2008, které žalovaná vyhodnotila jako ruské.

[2] Krajský soud rozhodnutí žalované o námitkách zrušil a věc jí vrátil k dalšímu řízení. Proti rozsudku podala žalovaná (stěžovatelka) kasační stížnost, ve které namítá, že krajský soud nerespektoval závazný právní názor Nejvyššího správního soudu vyjádřený v rozsudku ze dne 30. 3. 2017, č. j. 1 Ads 330/2016 – 28, kterým kasační soud zrušil předchozí rozsudek krajského soudu v této věci. Žalovaná požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Uvedla, že na základě napadeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, kterým zjevně nebyl respektován právní názor Nejvyššího správního soudu, měla žalobkyni zhodnotit dobu pojištění v rozporu s čl. 30 odst. 3 Smlouvy a vyplatit doplatek tohoto důchodu ode dne přiznání. V případě zrušení napadeného rozsudku by byl tento doplatek již nevratný.

[3] V případě nepřiznání odkladného účinku by potenciální zrušení rozsudku krajského soudu Nejvyšším správním soudem mělo pro stěžovatelku pouze formální charakter. Vedle sebe by existovala dvě rozhodnutí o přiznání starobního důchodu. Tak by řízení o kasační stížnosti zcela ztratilo svůj smysl. K tomu stěžovatelka odkazuje na usnesení rozšířeného senátu ze dne 1. 7. 2015 č. j. 10 Ads 99/2014-58, č. 10/2015 Sb. NSS.

[4] Stěžovatelka má za to, že v daném konkrétním případě převažuje veřejný zájem na ochraně základního smyslu přezkumného řízení, zvláště za situace, kdy by vrácení stavu věcí do podoby před nezákonným rozhodnutím krajského soudu bylo nemožné či neúměrně

obtíženo. Dle názoru stěžovatelky nelze tuto újmu poměřovat s ohledem na objem státního rozpočtu, neboť z tohoto pohledu by jakýkoliv doplatek v jakékoliv výši byl pouze marginální.

[5] Žalobkyně se k návrhu na přiznání odkladného účinku nevyjádřila.

[6] Nejvyšší správní soud přistoupil k posouzení návrhu a po zvážení všech důvodů a skutečností přednesených stěžovatelkou a dospěl k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 73 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (s. ř. s.) ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s. naplněny nejsou.

[7] Především je třeba mít na paměti mimořádnou povahu odkladného účinku. Kasační stížnost proti rozhodnutí soudu ve správním soudnictví není řádným opravným prostředkem, u něhož by bylo možno odkladný účinek očekávat. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

[8] Podle tohoto ustanovení soud může přiznat žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Uvedené podmínky platí přiměřeně i pro odkladný účinek kasační stížnosti (§ 107 odst. 1 s. ř. s.).

[9] V usnesení ze dne 24. 4. 2007, čj. 2 Ans 3/2006 – 49, č. 1255/2007 Sb. NSS, rozšířený senát uzavřel, že zákonné podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou stanoveny shodně pro všechny stěžovatele (žalobce, žalovaného i osoby zúčastněné na řízení). Zpravidla však budou opřeny o různé skutkové okolnosti spojené s negativními důsledky výkonu rozhodnutí krajského soudu podle toho, která z procesních stran je uplatní. Kasační stížnosti žalovaného správního orgánu bude odkladný účinek přiznán pouze v ojedinělých případech, v nichž by respektování soudního rozhodnutí mohlo způsobit závažné důsledky.

[10] Závěry usnesení č. j. 2 Ans 3/2006 - 49, které se opíralo o předchozí právní úpravu (účinnou před novelizací soudního řádu správního zákonem č. 303/2011 Sb.), rozšířený senát potvrdil v usnesení ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014 - 58, i pro řízení podle soudního řádu správního v současném znění. Zdůraznil, že otázka zákonnosti rozhodnutí není důvodem pro přiznání odkladného účinku. Odkladný účinek soud přizná kasační stížnosti správního orgánu pouze výjimečně, pokud by odložení účinků rozhodnutí krajského soudu bylo podmíněno ochranou důležitého veřejného zájmu, jehož ohrožení by v konkrétním případě představovalo nepoměrně větší újmu ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s.

[11] Újmou správního orgánu přitom nebude ohrožení jakéhokoliv veřejného zájmu, resp. veřejného zájmu v širším slova smyslu, např. zájmu na obecném výběru daní, na jednotném postupu správních orgánů nebo na procesně hladkém průběhu řízení. Ohrožení veřejného zájmu nemůže zpravidla představovat ani přiznání a vyplacení určité částky důchodu. Náklady důchodového pojištění jsou součástí nákladů státního rozpočtu. S ohledem na jeho rozsah a obsah je i případné vyplacení neprávem přiznané dávky újmu spíše zanedbatelnou (viz usnesení rozšířeného senátu č. j. 10 Ads 99/2014 – 58, odst. 30). Za ohrožení důležitého veřejného zájmu lze naopak považovat např. ochranu vzácné kulturní památky, která by mohla být nepřiznáním odkladného účinku kasační stížnosti žalovaného nevratně poškozena nebo zničena, vrácení řidičského oprávnění duševně choré osobě, vystavení zbrojního průkazu

nebezpečnému recidivistovi, udělení povolení k obchodu s vojenským materiálem zločinnému podniku apod. (viz usnesení rozšířeného senátu č. j. 10 Ads 99/2014 - 58, odst. 32 a 33).

[12] Stěžovatelka odůvodnila žádost o přiznání odkladného účinku tak, že krajský soud dle jejího názoru nerespektoval závazný právní názor vyjádřený Nejvyšším správním soudem, možností existence dvou správních rozhodnutí o přiznání starobního důchodu a skutečností, že již vyplacené dávky důchodového pojištění nebude možné zpětně vymáhat, ani pokud by Nejvyšší správní soud kasační stížnosti vyhověl.

[13] Přiznání odkladného účinku kasační stížnosti správního orgánu je proto vyhrazeno pouze pro mimořádné případy, kdy by okamžitým výkonem soudního rozhodnutí mohlo dojít k závažným důsledkům, obdobným těm, které zmínil rozšířený senát. O takovou mimořádnou situaci se však v nyní posuzované věci nejedná. Rozšířený senát výslovně vyloučil, že by vyplacení určité důchodové či sociální dávky představovalo ohrožení důležitého veřejného zájmu. Stejně tak existence dvou odlišných rozhodnutí v téže věci není sama o sobě důvodem pro přiznání odkladného účinku. Polemika stěžovatelky, že újma nemá být v tomto případě poměřována ve vztahu k objemu státního rozpočtu, je bezpředmětná, neboť rozšířený senát v usnesení č. j. 10 Ads 99/2014 – 58 výslovně uvedl, že „[n]áklady důchodového pojištění jsou součástí nákladů státního rozpočtu; s ohledem na jeho rozsah a obsah je i případné vyplacení neprávem přiznané dávky újmu spíše zanedbatelnou.“ Tímto názorem je soud vázán i v nyní posuzované věci.

[14] Otázka zákonnosti rozsudku krajského soudu a tedy posouzení, zda krajský soud respektoval závazný názor vyjádřený Nejvyšším správním soudem, je pak otázkou, která bude řešena v rámci rozhodnutí o věci samé. Nelze ji proto v rámci rozhodnutí o odkladném účinku předjímat a nejedná se o důvod pro přiznání odkladného účinku (viz usnesení rozšířeného senátu č. j. 10 Ads 99/2014 – 58, odst. 26).

[15] Z tvrzení stěžovatelky ani z obsahu spisu nevyplývá, že by v posuzované věci existovaly mimořádné okolnosti, které by odůvodňovaly závěr, že výkon rozsudku krajského soudu by pro stěžovatelku znamenal nepoměrně větší újmu ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s.

[16] Nejvyšší správní soud proto kasační stížnosti odkladný účinek nepřiznal.

[17] Závěrem soud připomíná, že usnesení o zamítnutí návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je svou podstatou rozhodnutím předběžné povahy a nelze z něj předjímat budoucí rozhodnutí o věci samé.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. ledna 2019

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu